

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

По-перше: могло бути й гірше. З цією їздою на роботу міським транспортом все могло бути набагато гірше, мушу весь час про це пам'ятати. По-друге: воно того варте. Я хочу жити в Лондоні; я хочу займатися тим, чим займаюся; і їзда міським транспортом є однією з передумов цього. Це частина лондонського досвіду, типу як «Тейт Модерн».

(Насправді, це не надто схоже на «Тейт Модерн». Не вдалий приклад).

Мій тато завжди каже: «Якщо ти не можеш бігти з великими собаками, сиди під ганком». А я хочу бігти з великими собаками. Саме тому я тут.

У всякому разі, з моєю двадцятихвилинною ходою до станції все гаразд. Це навіть приємно. Сіре грудневе повітря немовби розтинає мені груди холодним залізом, але я почуваюся добре. День розпочався. Я в дорозі.

Моє пальто досить тепле, навіть попри те, що воно коштує 9.99 фунтів і було придбане на блошиному ринку. На ньому був ярлик «Christin Bior», але я його зрізала, щойно повернулася додому. Не можна працювати там, де я працюю, і мати на пальті ярлик «Christin

Bior». Справжній старовинний ярлик «Christian Dior» — можна. Щось японське теж можна. Або можна взагалі не мати ярлика, бо ви шиєте собі одяг з ретро-тканин, які купуєте в «Алфі Антік».

Але не «Christin Dior».

З наближенням до мосту Кетфорд я внутрішньо напружуюсь. Я *справді* не хочу сьогодні запізнитися. Моя шефіня почала влаштовувати істерики щодо людей, які «весь час десь плентаються», тож я вийшла на двадцять хвилин раніше, на той випадок, коли б видалася кепська днина.

І я вже бачу: це до біса кепська днина.

Останнім часом з нашою лінією купа проблем, і вони й далі скасовують поїзди без попередження. Проблема в тому, що в Лондоні в годину пік не можна просто *скасувати поїзди*. Що мають зробити всі люди, які планували потрапити на той поїзд? Випаруватися?

Проходячи через турнікет, я вже бачу відповідь. Вони юрмляться на платформі, мружачись на інформаційний екран, штовхаючись у боротьбі за вигіднішу позицію, вдивляючись углиб тунелю, суплячись одне на одного, і не звертаючи уваги одне на одного, і все це — одночасно.

О Боже. Схоже, вони скасували принаймні два поїзди, бо це виглядає як пасажирів трьох поїздів, що всі до одного чекають наступного, згрудившись біля краю платформи в стратегічних точках. Зараз середина грудня, але різдвяною атмосферою тут і не пахне. Кожен — надто напружений, і холодний, і понеділково-ранковий. Єдине нагадування про свято це кілька жалюгідних гірлянд

й низка попереджувальних оголошень про святкові зміни в розкладі транспорту.

Зібравши нерви в кулак, я приєднуюся до натовпу й видихаю з полегшенням, коли поїзд в'їжджає на станцію. Це не означає, що я сяду в цей поїзд. (Сісти на перший поїзд? Це просто смішно). Крізь запітнілі вікна видно затиснених всередині людей, і, коли двері розсуваються, виходить лише одна жінка, що виглядає доволі пом'ятою після спроб вивільнитися.

Та навіть попри це, натовп рушає вперед, і чергова порція людей якимось чином втискається в поїзд, і він від'їжджає, і я суттєво просуваюсь уперед платформою. Тепер мені просто потрібно втримати свою позицію й не дозволити отому худому хлопцеві з намащеним гелем волоссям влізти поперед мене. Я зняла свої навушники, тож можу чути оголошення й залишатися зосередженою та пильною.

Їзда міським транспортом у Лондоні — це передусім війна. Це постійна боротьба за територію, проштовхування вперед, і жодної миті розслаблення. Бо якщо ви розслабитесь, хтось пролізе поперед вас. Або налізе на вас.

Рівно за одинадцять хвилин приїздить наступний поїзд. Я кидаюся разом з усім натовпом уперед, намагаючись заблокувати саундтрек гнівних вигуків: «Ви що, не можете пройти всередину?» «Всередині повно місця!» «Їм просто треба пройти *всередину!*»

Я помітила, що люди всередині вагонів своїм виглядом дуже відрізняються від людей на платформах — а надто ті, кому пощастило всістися. Вони неначе

перейшли через Альпи й добрались до Швейцарії. Вони нізащо навіть очей не зведуть. Тримаються за цю винувату й викличну відмову співчувати: *«Я знаю, що ви там; я знаю, що там — жахливо, а я — тут, усередині, в комфорті; але я теж страждав, тож можна просто дати мені почитати свою електронну книжку без того, щоб шматувати себе почуттям провини, окей?»*

Люди напірають і напірають, а хтось мене реально штовхає — я відчуваю на своїй спині пальці — і раптом ступаю на підлогу вагона. Тепер мені потрібно вхопитися за поручень або ручку — бодай за щось — і використати це як важіль. Щойно ваша нога опинилася в поїзді, вважайте, що ви вже ввійшли.

Чоловік десь позаду мене, здається, дуже розлючений — я чую екстра-гучний крик і лайку. І раптом позаду мене починається землетрус, неначе насувається людське цунамі. Я відчувала таке лише кілька разів, і це справді страшно. Мене заносить уперед так, що ноги навіть не торкаються землі, і коли двері поїзда зачиняються, я опиняюся затиснутою між двома хлопцями — одним у діловому костюмі й іншим у спортивному костюмі — і дівчиною, що їсть паніні.

Ми настільки щільно стиснуті, що паніні, яке вона тримає, опиняється приблизно за три дюйми від мого обличчя. Щоразу, коли вона його кусає, мені в ніс ударяє запах соусу песто. Але я старанно його ігнорую. І дівчину. І чоловіків. Навіть попри те, що я відчуваю тілом тепле стегно хлопця в спортивному костюмі й можу порухувати волосини на його неголеній шиї. Коли поїзд починає рухатися, ми постійно стукаємося одне